

Motion

1984/85:1924

Björn Samuelson m. fl.

Hemläxorna i grundskolan

Skolarbetet har traditionellt byggt på att elever får hemuppgifter i form av läxor. Ett vanligt förekommande undervisningsförlopp kan därför bestå av läxförhör följt av genomgång av nytt stoff som i sin tur eleverna får i hemläxa.

Olika bestämmelser och rekommendationer reglerar i dag hemuppgifternas omfattning och tidsmässiga förläggning. I läroplanen för grundskolan heter det bl. a.:

”Hemuppgifter för eleverna utgör en del av skolans arbets sätt. Att lära eleverna att ta ansvar för en uppgift, avpassad efter deras individuella förmåga, är en väsentlig del av den karaktärsdanning skolan skall ge. Om elever av särskilda skäl inte kan utföra en given uppgift i hemmet, bör det ingå som en naturlig del i skolans planering att i olika former försöka hjälpa dem att fullgöra uppgifterna i skolan.”

Hemuppgifter förutsätter för sitt fullgörande bl. a. att eleven har tillgång till en ostörd arbetsplats i hemmet. Det förutsätts vidare att eleven kan få stöd och tillsyn i hemmet. Underförstått och uttalat hör det till föräldrarnas uppgift att tillse att barnen gör sina läxor och att ge dem stöd i denna uppgift. Hemuppgifter förutsätter dessutom att barnens arbetsbelastning hålls inom rimliga gränser. Olika barn har olika lång skolväg och deras skolarbetsdag kommer bara av det skälet att variera.

I en tid då antalet invandrarelever är stort och då antalet barn med ensamstående eller heltidsyrkesarbetande föräldrar har vuxit har bestämda förutsättningar för att grunda skolarbetet på hemuppgifter minskat. Detta innebär bl. a. att ökade resurser måste avsättas för hjälp med läxor i skolan.

Det kan dessutom noteras att de största problemen med hemläxor återfinns inom de skolor där andelen barn ur socialgrupp III är högst.

Det är viktigt för barn att få lära sig att arbeta såväl enskilt som i grupp. Dessa verksamheter skall och kan i sin helhet förläggas till skoltid.

Nuvarande bestämmelser innebär också att skolarbetet helt kan bedrivas utan hemuppgifter. Inom en arbetsenhet kan ett sådant beslut fattas därest man menar att förhållandena så påkallar.

Enligt vår uppfattning är emellertid tiden nu inne att helt avskaffa hemläxor och andra hemuppgifter inom grundskolan. Förläggningen av med skolan förbunden elevverksamhet till hemmet är en undervisningsprincip som länge förstärkt skillnaderna mellan barnen genom det faktum att olika barn kunnat påräkna sig olika mycket stöd hemifrån. Förmåga till självständigt arbete och planering kan tränas i skolan. För att uppnå det ”karaktärsdanninge syfte” som läroplanen anger, behövs inte hemläxor eller andra hemuppgifter.

Förslaget om att slopa hemläxor är inte nytt. Det har tidigare framförts av såväl socialdemokrater som kommunister och förekommit i diskussionerna inom såväl 1946 års skolkommision som 1957 års skolberedning.

Med hänsyn till vad som ovan anförts föreslås

att riksdagen hos regeringen hemställer om en sådan förändring av läroplan och skolförordning att hemuppgifter ej längre skall tillåtas i den obligatoriska skolan.

Stockholm den 25 januari 1985

BJÖRN SAMUELSON (vpk)

EVA HJELMSTRÖM (vpk)

JÖRN SVENSSON (vpk)

OSWALD SÖDERQVIST (vpk)